

2. Chăm sóc

- Sau khi trồng 15 ngày: vun đất cao 5 cm đầy gốc bảo vệ rễ, kết hợp bón phân. Khi cây con cao dần, dùng cọc tre hoặc cột bê tông (cao 1,2 m, đường kính 5 cm) đóng 2 đầu luống rồi dùng dây căng đôi kẹp lỏng giữa thân để giữ cây thẳng.

- Sau khi trồng 30 ngày: khi cây phát triển nhiều thân mới, vun đất cao 5 cm đầy gốc và giữ độ cao mặt luống khoảng 80 cm so với mặt đất tự nhiên, kết hợp bón phân. Luôn giữ cây thẳng để hấp thu tối đa ánh nắng, tạo điều kiện cho bộ lá quang hợp tổng hợp chất hữu cơ nuôi dưỡng cây và bộ rễ.

- Sau khi trồng 45 ngày: cắt tỉa những cây nhỏ, giữ lại khoảng 3-5 cây mẹ khỏe mạnh trên 1 bụi. Tỉa bỏ cây bị sâu, bệnh, nghiêng ngả, già yếu; vun đất cao 5 cm rồi đầy gốc, kết hợp bón phân; giữ độ cao mặt luống khoảng 80 cm so với mặt đất; giăng dây giữ cây hoặc nâng dần dây đôi theo chiều cao thân.

- Sau khi trồng 120 ngày: chọn giữ lại 3 cây mẹ khỏe mạnh trên bụi; tỉa bỏ cây bị sâu, bệnh, già và nhỏ; vun đất cao 5 cm rồi đầy gốc, kết hợp bón phân; giữ độ cao mặt luống khoảng 80 cm so với mặt đất.

- Sau khi trồng 135 ngày: giai đoạn này cây bắt đầu cho lứa Măng tơ đầu tiên. Quan sát thấy cây mẹ phát triển tốt, đường kính gốc khoảng 1 cm, lá chuyển sang màu xanh đậm thì giữ lại 3 cây mẹ khỏe mạnh trên 1 bụi; cắt bỏ cây bị sâu, bệnh, nghiêng ngả, già yếu, cây nhỏ và cành, lá phát sinh ở phần gốc khoảng 50 cm để thông gió. Xới đất, làm sạch cỏ, vun đất cao 5 cm rồi đầy gốc.

- Dưỡng cây mẹ thay thế: sau khi tạm ngưng thu hoạch lứa Măng tơ, quan sát cây mẹ trẻ thay thế đủ lớn, tiến hành cắt nhỏ 3 cây mẹ cũ, già yếu. Xới đất, làm sạch cỏ, vun đất cao 5 cm rồi đầy gốc; chiều cao luống so với mặt đất khoảng 80 cm.

Sau 20 ngày, quan sát đường kính thân cây mẹ mới khoảng 1 cm, bộ lá chuyển sang màu xanh đậm thì tiến hành cắt tỉa bớt ngọn, giữ ở độ cao 1,2 m; vun đất cao 5 cm rồi đầy gốc; phun thuốc phòng trừ nấm bệnh và sâu hại.

Sau khi cắt hạ ngọn khoảng 10 ngày, cây bắt đầu cho lứa Măng mới. Sau khi thu hoạch trong khoảng 2 tháng, tiến hành dưỡng cây mẹ thay thế.

Sau khoảng 1 tháng dưỡng cây mẹ mới, tiến hành thu hoạch lứa Măng thứ 3 trong khoảng 3 tháng. Cứ như vậy cho các đợt cây mẹ tiếp theo.

V. Phòng trừ sâu, bệnh

1. Phòng sâu, bệnh

Cây Măng tây trồng trên vùng đất cao ráo, tiêu thoát nước tốt, chăm sóc đúng kỹ thuật rất ít nhiễm sâu, bệnh. Tuy nhiên, cần lưu ý một số phương pháp sau để cây phát triển tốt, ít nhiễm sâu, bệnh:

- Làm đất kỹ, xử lý bằng các loại thuốc diệt tuyến trùng như Sincosin và các chế phẩm gốc Chitosan,...
- Lên luống cao ít nhất 30 cm để tiêu thoát nước tốt khi trời mưa lớn.
- Sử dụng phân hữu cơ, phân trùn quế hoặc phân chuồng ủ hoai mục.

2. Trừ các loại sâu, bệnh

Các loại sâu

- + Sâu khoang, sâu xanh: sử dụng Actamec, Vertimec, Nimbecidine, Biocin, Abamix,...
- + Bọ trĩ, rầy mềm: sử dụng Sagomycine, Confidor, Regent...
- + Trùn đất, sâu đất, dế trũi, rệp sáp hại rễ: sử dụng thuốc diệt rầy hoặc dung dịch nước rửa chén pha loãng.

Các loại bệnh hại

- + Bệnh rỉ sắt (chót lá bị vàng): sử dụng thuốc Benlat C để phun.
- + Bệnh khô cành, cháy thân (cành bị đốm, khô cháy): tăng cường bón vôi vào gốc (40-50 kg/1.000 m²); sử dụng Ridomil 1 kg/ha, Aliette 1 kg/ha để trị bệnh.
- + Bệnh thán thư (thân bị đốm): sử dụng Bavistin để điều trị.
- + Bệnh thối nhũn (mầm thối nhũn): sử dụng thuốc Trestomycin để điều trị.

VI. Thu hoạch

- Khi chồi Măng tây nhô lên cao khỏi mặt đất 20-30 cm, tiến hành thu hoạch (dùng tay nắm sát gốc chồi, nghiêng 45° rồi xoay nhẹ, chồi sẽ tách khỏi rễ trụ dưới lớp đất dễ dàng mà không để lại vết thương).

- Thu hoạch vào buổi sáng trước khi mặt trời mọc, tránh để Măng tây tiếp xúc với ánh nắng sẽ bị héo, mềm ảnh hưởng đến chất lượng sản phẩm; hoặc thu hoạch vào cuối buổi chiều khi đã hết nắng.

- Sau khi thu hoạch, tiến hành sơ chế, phân loại, dùng dây cột thành bó, và vận chuyển tiêu thụ.

Theo kết quả dự án "Xây dựng mô hình canh tác theo hướng nông nghiệp công nghệ cao"

SỞ KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ TỈNH LÂM ĐỒNG

36 Trần Phú - Đà Lạt - ĐT: 063.3545479 - Email: trungtamthongtin@lamdongdost.gov.vn

Bản tin

Khoa học Công nghệ phục vụ Nông nghiệp, Nông thôn

THÔNG TIN - PHỔ BIẾN KIẾN THỨC

Số 2/2017

Tình hình gây hại của bọ xít muỗi, bệnh thán thư trên cây điều

Thời gian qua, do thời tiết thay đổi thất thường, trời âm u có mưa nhỏ rải rác và mưa rào lớn đã tạo điều kiện cho bọ xít muỗi sinh sản, gây hại nặng ảnh hưởng đến sinh trưởng và phát triển, năng suất và chất lượng điều.

Theo số liệu thống kê tại 3 huyện phía Nam, đến nay có 19.829 ha điều nhiễm bọ xít muỗi, trong đó 6.173 ha nhiễm nặng; 8.301,8 ha nhiễm trung bình và 5.354,2 ha nhiễm nhẹ; mật số trung bình từ 1,3-4 con/chồi; tỷ lệ hại 30,7-100%. Trong đó, diện tích nhiễm bọ xít muỗi tại Đạ Huoai là 100% (từ trung bình đến nặng); Đạ Tẻh là 74% (60,9% nhiễm từ trung bình đến nặng); Cát Tiên là 100% (39,6% nhiễm từ trung bình đến nặng).

Ngoài ra, bọ xít muỗi chích hút tạo vết thương là điều kiện cho bệnh thán thư tăng nhanh. với 6.292 ha nhiễm nặng, 8.170 ha nhiễm trung bình, 5.367 ha nhiễm nhẹ; tỷ lệ hại 30,3-100%. Đối với các diện tích nhiễm nặng, hầu hết chồi ngọn, chùm hoa, chùm quả có biểu hiện cháy khô đen, rụng bông.

Ảnh hưởng bất lợi của thời tiết làm hoa không thụ phấn, thối và rụng, cùng với sự gia tăng mật số và mức độ gây hại của bọ xít muỗi, bệnh thán thư thời gian vừa qua sẽ làm ảnh hưởng nhiều đến năng suất và chất lượng điều của năm 2017, thậm chí sang cả năm 2018.

Để phòng trừ kịp thời, hạn chế ảnh hưởng của bọ xít muỗi, bệnh thán thư, Chi cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật Lâm Đồng hướng dẫn một số biện pháp kỹ thuật sau:

1. Triển khai phòng trừ cộng đồng, tập trung đối với bọ xít muỗi và bệnh thán thư bằng các loại thuốc bảo vệ thực vật đã đăng ký trong danh mục thuốc được phép sử dụng trên cây điều như:

- *Đối với bọ xít muỗi*, sử dụng các loại thuốc có hoạt chất: Alpha - Cypermethrin (FM-Tox 25 EC); Permethrin (Crymerin 100 EC, 250 EC); Alpha - Cypermethrin (FM-Tox 25 EC, Motox 5 EC); Permethrin (Cymerin 100 EC); Supertac 500 EC (Alpha - Cypermethrin + Chlorpyrifos Ethyl).

- *Đối với bệnh thán thư*, sử dụng các loại thuốc chứa hoạt chất: Copper Hydroxide (DuPont™ Kocide 46,1 WG); Cuprous Oxide (Norshield 86,2 WG); Difenoconazole (Score 250 EC).

- Khi sử dụng thuốc, cần tuân thủ theo nguyên tắc 4 đúng:

+ *Đúng thuốc*: sử dụng các loại thuốc bảo vệ thực vật đã đăng ký trong danh mục phòng trừ bọ xít muỗi và bệnh thán thư trên cây điều.

+ *Đúng liều lượng*: phun thuốc theo khuyến cáo trên nhãn mác, bao bì của nhà sản xuất và lượng nước phun (800-1.000 lít/ha).

+ *Đúng lúc*: phun thuốc vào sáng sớm hoặc chiều mát - là thời điểm bọ xít muỗi hoạt động và gây hại mạnh.

+ *Đúng cách*: do bọ xít muỗi có khả năng di chuyển, cần phun thuốc đồng loạt trên diện rộng, tập trung, từ ngoài vào trong, xung quanh vườn theo hình xoáy tròn ốc, ướm đều tán cây nhằm bao vây tránh cho bọ xít muỗi phát tán, lây lan.

2. Tuyên truyền, vận động nông dân tiếp tục chăm sóc, bón phân, tỉa cành nhằm hạn chế nguy cơ lây lan của bọ xít muỗi, bệnh thán thư.

3. Vệ sinh đồng ruộng, làm sạch cỏ dại trong ruộng, bờ, bụi rậm xung quanh nhằm hạn chế nơi cư trú của bọ xít muỗi.

4. Thu gom các tàn dư như cành, lá khô hun khói vào buổi chiều tối để xua đuổi bọ xít muỗi. Cần theo dõi tránh cháy lớn gây ảnh hưởng đến chùm bông và trái non.

Theo Chi cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật Lâm Đồng

Quy trình kỹ thuật trồng Măng tây

I. Kỹ thuật ươm giống Măng tây

1. Chọn giống

Măng tây được chia thành nhiều nhóm, tùy màu sắc chồi như Măng tây xanh, trắng, tím...

+ Hạt giống F₁ có năng suất và chất lượng cao, kháng bệnh tốt, dễ trồng.

+ Hạt giống F₂ có năng suất và chất lượng kém hơn giống F₁ khoảng 20-25%, kháng bệnh cao, dễ trồng.

+ Hạt giống tạp (dòng F₃, F₄, F₅,...,F_n): cho năng suất thấp, chất lượng Măng nhỏ.

Hiện nay, tại Việt Nam đang bán các giống Măng tây nhập khẩu từ nhiều nước, phổ biến như Mary Washinton, UC-800, UC-157, Grande, Atlas, Jersey,...

2. Ươm cây giống

2.1. Thời gian ươm cây giống

Tùy điều kiện khí hậu, thổ nhưỡng, có thể trồng Măng tây sớm hay muộn; thời gian ươm cây giống kéo dài khoảng 2-3 tháng. Để trồng 1 ha Măng tây, cần 0,45-0,5 kg hạt giống.

2.2. Xử lý hạt giống

- Vỏ hạt Măng tây rất cứng nên trước khi gieo, cần phơi hạt dưới ánh sáng nhẹ từ 9-11 giờ; sau đó ngâm trong nước nóng khoảng 50°C trong 12 giờ. Chú ý cách 4 giờ thay nước và chà sạch đến khi hạt không còn độ trơn và nhớt, có màu đen bóng (nếu chà không kỹ sẽ làm giảm tỷ lệ nảy mầm của hạt).

- Tiến hành ủ bằng cách trải đều hạt ra khăn rồi dùng 1 khăn ẩm khác đặt lên trên. Sau 12 giờ, xếp hạt vào trong nước ấm (2 sôi:3 lạnh) và khăn ẩm, tiếp tục ủ. Sau 3-4 ngày, hạt bắt đầu nứt nanh (đối với những hạt chưa nứt nanh, tiếp tục ủ cho đến khi hạt nứt nanh hết).

2.3. Ươm giống

- Ươm trong bầu:

Giá thể ươm: 3 phần đất, 2 phần phân vi sinh hoặc phân chuồng ủ hoai mục, 5-6 kg super lân cho 1 m³ giá thể; bổ sung chế phẩm sinh học Trichoderma, độ ẩm 65-70%.

Túi ươm: sử dụng túi ni-lon màu đen chuyên dùng cho bầu ươm (rộng 15-17 cm, cao 23-25 cm), cắt 2 góc. Cho giá thể vào bầu; lắc để giá thể nén chặt và cách mép túi 1 cm. Xếp bầu ươm vào nhà lưới theo hàng để thuận tiện cho việc ươm và chăm sóc.

Gieo hạt trong bầu ươm: khi các hạt nứt nanh, dùng đũa tạo thành lỗ sâu (khoảng 1-1,5 cm) giữa bầu rồi bỏ hạt vào và lấp đất. Tưới ẩm dưới dạng phun sương để đất không bị nén chặt.

- Ươm trực tiếp trên vườn ươm:

Chuẩn bị đất vườn ươm: đất được đánh nhuyễn, bón lót 150 kg phân vi sinh hoặc phân chuồng ủ hoai mục, 4-5 kg phân lân, bổ sung chế phẩm sinh học Trichoderma, 7-8 kg vôi trên 100 m². Lên luống cao 20-25 cm, rộng 1 m.

Rạch theo chiều ngang luống trồng sâu 1-1,5 cm, rạch cách rạch 15 cm. Trồng hạt cách hạt 10 cm, lấp đất, sau đó rắc trấu đã qua xử lý trên mặt luống; dùng vòi ô doa tưới ẩm, nhẹ để hạt không bị xô dịch.

- Ươm trong khay/vi nhựa:

Sử dụng giá thể được bán sẵn hoặc trộn theo tỷ lệ 2 phần đất, 1 phần phân hữu cơ, 1 phần xơ dừa hoặc tro trấu.

Gieo hạt vào lỗ, phủ đất, tưới ẩm.

Tiến hành ươm trong vi 1 tháng, sau đó chuyển vào bầu đất và tiếp tục chăm sóc.

Sau khi ươm 1 tuần, cây bắt đầu mọc lên khỏi mặt đất. Lưu ý giữ ẩm cho đất bằng cách tưới vào buổi sáng sớm. Sau khi cây mọc 15 ngày, tiến hành nhặt cỏ, xới nhẹ trên mặt bầu và mặt luống rồi bón thúc urê 1% để kích thích cây phát triển; cứ sau 15 ngày, nhặt cỏ, bón thúc 1 lần. Sau 35-40 ngày, bón phân vi sinh hoặc phân chuồng hoai mục một lượt mỏng khoảng 1 cm trên mặt luống. Sau 55-60 ngày, tiến hành cắt cây cách mặt đất 5-7 cm để bộ rễ phát triển mạnh. Sau khi cắt 1 tuần, các chồi măng phát triển, tiến hành chăm sóc thêm 40-50 ngày là có thể đem trồng, lúc này cây có bộ rễ phát triển khỏe.

Tiêu chuẩn cây giống: đường kính gốc: 3-5 mm; chiều cao: 40-60 cm; số cọng rễ: 10-20 cọng.

Cây Măng tây

Giống Măng tây đạt tiêu chuẩn

II. Kỹ thuật trồng Măng tây

1. Chọn đất trồng

Cây Măng tây sinh trưởng và phát triển mạnh trên đất tơi xốp, giàu dinh dưỡng như đất pha cát 50/50, đất đỏ bazan, đất phù sa, đất xám, đất thịt nhẹ.

Điều kiện đất trồng: đất cao ráo, giàu dinh dưỡng, tiêu thoát nước tốt; độ ẩm đất 60-70%; pH= 6,6-7,5; thể đất không dốc quá 10% do dễ bị xói mòn. Đối với những vùng trũng, cần đào rãnh xung quanh và có bơm tháo nước tránh bị ngập úng. Tầng canh tác dày khoảng 0,6-1 m; mực nước ngầm 1 m để tránh thối hỏng bộ rễ.

2. Chuẩn bị đất trồng

Trước khi trồng 2 tháng, tiến hành cày đất 2 lần sâu khoảng 30-50 cm, mỗi lần cách nhau 15 ngày, kết hợp làm sạch cỏ, phun thuốc diệt cỏ và thuốc trừ sâu, bệnh. Tùy theo chất đất có thể dùng vôi bột và rơm, trấu mục để tăng độ tơi xốp cũng như khử chua cho đất.

San phẳng đất, vét rãnh thoát nước (rộng 20 cm, sâu 30 cm); sau đó lên luống rộng 1 m. Phơi nắng 01 tháng để khử sâu, bệnh và cỏ dại.

3. Trồng cây

Trồng theo hàng đơn, cây cách cây 45 cm; hàng cách hàng 1,2 m; mật độ 18.000-20.000 cây/ha.

Cuốc đất thành hố rộng khoảng 30 cm, cẩn thận rạch bỏ bao ni-lon, giữ nguyên giá thể, đặt mặt bầu ngay ngắn ngang với mặt đất, vén đất để phủ kín bầu.

Sau khi trồng, tiến hành tưới phun sương hàng ngày để giữ ẩm cho đất. Theo dõi và trồng thay thế cây bị bệnh hoặc chết.

III. Bón phân cho Măng tây

Để Măng tây cho năng suất và chất lượng cao, cần cung cấp dinh dưỡng hợp lý, đều đặn 3 tháng/lần, bón phân tròn quế hoặc phân chuồng ủ hoai có bổ sung lân; 10 ngày/lần, bón phân NPK và phân vi sinh bón lá như WEHG, GA₃, Agrostim,... kích thích cây sinh trưởng, trở nhiều Măng; kết hợp sử dụng chế phẩm sinh học Trichoderma giúp hạn chế mầm bệnh gây hại.

Quá trình bón phân chia làm 4 giai đoạn (lượng phân bón sử dụng trên diện tích 1 ha)

1. Giai đoạn bón lót

Bón khoảng 30 tấn phân tròn quế hoặc phân chuồng ủ hoai có bổ sung vi sinh, 1.500 kg super lân, 300 kg NPK 16-16-8. Đối với đất kém tơi xốp, cần bổ sung khoảng 30 tấn chất độn như tro trấu, xơ dừa,... đã khử nước vôi; kết hợp dùng chế phẩm sinh học Trichoderma.

2. Giai đoạn bón thúc

- Sau trồng 15 ngày: bón 150 kg NPK 15-15-15.

- Sau trồng 30 ngày: bón 150 kg NPK 16-16-8.

- Sau trồng 45 ngày: bón 200 kg NPK 15-15-15.

- Sau trồng 120 ngày: bón 300 kg NPK 16-16-8.

- Sau trồng 135 ngày: bón 400 kg NPK 21-7-14.

- Sau khi thu hoạch lứa Măng tơ trong khoảng 15 ngày, tiến hành bón thúc 300 kg NPK 21-7-14.

3. Giai đoạn bón phân trong chu kỳ dưỡng cây mẹ thay thế

- Sau khi tạm ngưng thu hoạch lứa Măng tơ, quan sát cây mẹ thay thế đủ lớn thì tiến hành bón 400 kg NPK 15-15-15.

- Khoảng 20 ngày sau, bón thúc 12 tấn phân tròn quế có ủ lân hoặc phân chuồng ủ hoai; kết hợp dùng chế phẩm sinh học Trichoderma + 400 kg NPK 21-7-14.

4. Giai đoạn bón phân trong chu kỳ thu hoạch

Một chu kỳ thu hoạch Măng tây kéo dài khoảng 3 tháng. Cần tiến hành bón thúc đều đặn 15 ngày/lần với 400 kg NPK 21-7-14. Tùy theo sự phát triển của cây, có thể sử dụng thêm các chế phẩm sinh học bón lá (WEHG, Agrostim, GA₃,...) kích thích cây phát triển nhiều và chất lượng tốt.

IV. Chăm sóc Măng tây

1. Tưới và thoát nước

Bên cạnh việc bón phân hợp lý thì nước tưới là yếu tố quan trọng ảnh hưởng đến năng suất Măng tây. Chú ý luôn giữ độ ẩm đất trồng khoảng 60-70% là phù hợp. Trong thời gian thu hoạch, không nên tưới vào buổi chiều gây đọng nước trên búp làm giảm chất lượng Măng tây thành phẩm. Tưới vào buổi sáng sau khi thu hoạch hoặc cuối buổi chiều mát.

Trong trường hợp mưa kéo dài, phải dùng bơm tháo nước vì bộ rễ Măng tây sẽ bị ảnh hưởng khi ngập úng quá 24 giờ, tạo điều kiện cho nấm bệnh phát triển.

